

Monumentnummer*: 514039

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 juni 2000
Kadaster deel/nr	82910/98

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Winterswijk		Winterswijk		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wilhelminastraat	6		01	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		06	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		05	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		03	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		02	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		06	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		09	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		02	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		04	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		08	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		11	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		10	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		07	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		01	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		04	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		13	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		05	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		03	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		08	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		12	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		07	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		09	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		10	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		14	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		11	7101 CR	Winterswijk		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Wilhelminastraat	8			7101 CR	Winterswijk		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>
Winterswijk		L					4866
Winterswijk		L	4882		A8		
Winterswijk		L	4882		A3		
Winterswijk		L	4882		A52		
Winterswijk		L	4882		A64		
Winterswijk		L	4882		A82		
Winterswijk		L	4882		A27		
Winterswijk		L	4882		A19		
Winterswijk		L	4882		A22		
Winterswijk		L	4882		A71		
Winterswijk		L	4882		A18		
Winterswijk		L	4882		A59		
Winterswijk		L	4882		A62		
Winterswijk		L	4882		A9		
Winterswijk		L	4882		A81		
Winterswijk		L	4882		A49		
Winterswijk		L	4882		A77		
Winterswijk		L	4882		A4		
Winterswijk		L	4882		A2		
Winterswijk		L	4882		A16		
Winterswijk		L	4882		A30		
Winterswijk		L	4882		A44		
Winterswijk		L	4882		A83		
Winterswijk		L	4882		A33		
Winterswijk		L	4882		A61		
Winterswijk		L	4882		A38		
Winterswijk		L	4882		A36		
Winterswijk		L	4882		A17		
Winterswijk		L	4882		A29		
Winterswijk		L	4882		A46		
Winterswijk		L	4882		A65		
Winterswijk		L	4882		A76		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L	4882	A13	
Winterswijk	L	4882	A45	
Winterswijk	L	4882	A34	
Winterswijk	L	4882	A42	
Winterswijk	L	4882	A48	
Winterswijk	L	4882	A55	
Winterswijk	L	4882	A54	
Winterswijk	L	4882	A53	
Winterswijk	L	4882	A37	
Winterswijk	L	4882	A57	
Winterswijk	L	4882	A25	
Winterswijk	L	4882	A67	
Winterswijk	L	4882	A26	
Winterswijk	L	4882	A69	
Winterswijk	L	4882	A80	
Winterswijk	L	4882	A66	
Winterswijk	L	4882	A43	
Winterswijk	L	4882	A51	
Winterswijk	L	4882	A75	
Winterswijk	L	4882	A79	
Winterswijk	L	4882	A50	
Winterswijk	L	4882	A70	
Winterswijk	L	4882	A73	
Winterswijk	L	4882	A5	
Winterswijk	L	4882	A84	
Winterswijk	L	4882	A58	
Winterswijk	L	4882	A14	
Winterswijk	L	4882	A40	
Winterswijk	L	4882	A11	
Winterswijk	L	4882	A74	
Winterswijk	L	4882	A24	
Winterswijk	L	4882	A7	
Winterswijk	L	4882	A78	
Winterswijk	L	4882	A68	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L	4882	A1	
Winterswijk	L	4882	A28	
Winterswijk	L	4882	A12	
Winterswijk	L	4882	A10	
Winterswijk	L	4882	A63	
Winterswijk	L	4882	A41	
Winterswijk	L	4882	A47	
Winterswijk	L	4882	A60	
Winterswijk	L	4882	A72	
Winterswijk	L	4882	A35	
Winterswijk	L	4882	A21	
Winterswijk	L	4882	A56	
Winterswijk	L	4882	A39	
Winterswijk	L	4882	A31	
Winterswijk	L	4882	A32	
Winterswijk	L	4882	A15	
Winterswijk	L	4882	A23	
Winterswijk	L	4882	A20	
Winterswijk	L	4882	A6	

*Omschrijving***

Inleiding

HOOFDGEBOUW (1890-1915/ 1934) gebouwd in meerdere fasen als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' naar ontwerp van GERRIT BELTMAN (1843-1915), AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934) uit Enschede en de architect HEININK uit Winterswijk. De eerste fase uit 1890 is naar ontwerp van GERRIT BELTMAN, bestaande uit twee bouwlagen en een zolder afgesloten door een mansardedak beïnvloed door de NEO-RENAISSANCE bouwstijl uitgevoerd door de aannemer G. TER HAAR uit Winterswijk. In het gebouw waren ondergebracht een weverij, een pakkamer, een kantoor, een machinekamer en een toiletruimte. In 1905 vindt eveneens van zijn hand in dezelfde bouwstijl een uitbreiding plaats aan de westzijde, bestaande uit drie bouwlagen. Op de begane grond bevonden zich het magazijn en de pakkerij, op de verdieping de confectiezaal en op de tweede verdieping de kartonnage. In 1915 vinden twee belangrijke verbouwingen plaats waarmee het gebouw een deel van zijn huidige vorm heeft gekregen. Allereerst de verbouwing van de zolder van het oorspronkelijke hoofdgebouw uit 1890 tot een verdieping, afgesloten door een plat dak. De tweede verdieping kreeg de bestemming van magazijn en schaftlokaal. Vervolgens de verbinding van beide bouwdelen door middel van een doorlopende kroonlijst met modillons en consoles tot een fabrieksgebouw uit één stuk naar ontwerp van AREND GERRIT BELTMAN. In de kroonlijst bevindt zich links in reliëf het jaartal '1888' (het jaar van oprichting van de fabriek) en rechts het jaartal '1915' (het jaar van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de voltooiing van de verbouwing). In het gebouw werden onder meer ondergebracht een blekerij, een ruwerij, een kalenderij, een timmerkamer, een knipzaal, een pakkerij en een garage. Rechts van het ingangsportiek bevindt zich een herdenkingssteen met daarop de tekst '1 mei 1890'. Tenslotte vindt in 1934 de laatste uitbreiding plaats naar ontwerp van de architect HEININK onder invloed van het zakelijk expressionisme ten behoeve van een stukgoederenmagazijn op de begane grond, een knipperij op de eerste verdieping en een vouwerij op de tweede verdieping. In de voorgevel bevindt zich rechts op de begane grond een bronzen gedenkplaat naar ontwerp van GERARD VAN AALST aangeboden door het personeel naar aanleiding van het vijftig jarig bestaan.

Omschrijving

Het HOOFDGEBOUW (1890-1915/1934) is een langgerekt, drielaags gebouw aan de Wilhelminastraat afgesloten door een plat dak. Het hoofdgebouw is qua vormgeving onder te verdelen in twee bouwdeelen. Het linker bouwdeel aan de westzijde uit 1934 verspringt in de rooilijn ten opzichte van het rechter bouwdeel aan de oostzijde. De VOORGEVEL van het linker bouwdeel uit 1934 is opgetrokken in kettingverband in een donkerrode baksteen met verdiept liggende voegen. In de gevels bevinden zich regelmatig verdeelde grote raampartijen vervaardigd uit profielstaal met linksonder de entree afgesloten door een luifel. De twintig en vijftien-ruits ramen, per bouwlaag afgesloten door één betonnen latei, benadrukken de horizontale geleiding. Als tegenhanger van de horizontale geleiding eindigt het linker bouwdeel uiterst rechts met een verticaal georiënteerd, licht risalerend torenelement dat boven de daklijn uitkomt. In het torenelement bevindt zich per bouwlaag een hoekvenster met roedenverdeling eveneens afgesloten door een betonnen latei. Midden boven markeert de vlaggenstok de verticaliteit van deze as. Midden onder bevindt zich een bronzen gedenkplaat naar ontwerp van Gerard van Aalst aangeboden door het personeel naar aanleiding van het vijftig jarig bestaan. Grenzend aan het linker bouwdeel bevindt zich een iets teruggelegen rechter bouwdeel gerealiseerd in de periode 1890-1915. De voorgevel van het rechter bouwdeel met gepleisterde plint is opgetrokken in rode baksteen in kruisverband met speklagen, afgesloten door een wit geschilderde kroonlijst met modillons, consoles en fries. Op de begane grond bevinden de speklagen zich halverwege de vensters en op de verdiepingen ter hoogte van de onder- en wisseldorpels. In de rechterhelft zijn tevens speklagen aangebracht ter hoogte van de bovendorpels. De gevel van het rechter bouwdeel is voorzien van diverse risalieten met uiterst rechts een éénlaags aanbouw met plat dak. In dit geveldeel bevinden zich regelmatig verdeelde vensters aan de onderzijde afgesloten door een gepleisterde, bakstenen lekdorpel en aan de bovenzijde door een boogtrommel met metselmozaïek gevolgd door een segmentboog met wit gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Links is het metselmozaïek uitgevoerd in een vlechtpatroon, rechts in visgraatpatroon afgesloten door een flauwer hellende segmentboog met diamantkoppen op de sluitstenen. In de rechter helft bevinden zich voornamelijk stolpramen met twee-ruits bovenlicht, links zijn de vensters breder bestaande uit grotendeels twee gekoppelde twee-ruits ramen met twee-ruits bovenlicht. Op de begane grond in de linker helft bevinden zich vermoedelijk later aangebrachte meer-ruits stalen ramen aan de bovenzijde afgesloten door een rollaag. De LINKER ZIJGEVEL aan de westzijde is een wit geschilderde zijgevel van de uitbreiding uit 1934, drie vensterassen breed, met regelmatig verdeelde meer-ruits raampartijen. De ACHTERGEVEL van het bouwdeel uit 1934 is herkenbaar aan de regelmatig verdeelde meer-ruits raampartijen, van elkaar gescheiden door een betonnen skelet. Het overige deel van de achtergevel aan de noordzijde is verbonden geweest met inmiddels gesloopte onderdelen van het complex. De RECHTER ZIJGEVEL aan de oostzijde bestaat uit de zijgevel van de éénlaags aanbouw en op verdiepingen de zijgevel van het rechter bouwdeel, identiek qua vormgeving aan de voorgevel van het rechter bouwdeel. Het INTERIEUR van het linker bouwdeel bestaat onder meer uit een betonskelet met gestorte betonvloeren. De verdiepingvloeren van het rechter bouwdeel bestaan onder meer uit houten balklagen en hardhouten vloerdelen die rusten op een staalconstructie. Deze staalconstructie rust op ronde gietstalen kolommen en op aan de betonkolommen gestorte betonnen nokken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

HOOFDGEBOUW (1890- 1915/ 1934) van het complex "NV Tricotfabriek G.J. Willink gebouwd in meerdere fasen naar ontwerp van de architecten GERRIT BELTMAN (1843-1915), AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934) uit Enschede en de architect HEININK uit Winterswijk. Het hoofdgebouw is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als goed voorbeeld van een historisch gegroeid hoofdgebouw als oorspronkelijke kern van het complex naar ontwerp van het architectenbureau Beltman uit Enschede met invloeden uit de neo-renaissance bouwstijl en de architect Heinink uit Winterswijk met invloeden uit het zakelijk expressionisme
- als functioneel onderdeel van een tricotfabriek waarin diverse onderdelen van het productieproces waren ondergebracht zoals een blekerij, een ruwerij, een kalenderij, een knipperij en een pakkerij
- vanwege de ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Confectiefabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument